

INFORMACJE OGÓLNE

Zarejestrowany raport jest rodzajem empirycznego artykułu naukowego, którego fragmenty (*wprowadzenie, metody* i planowane analizy) poddaje się recenzji **przed przeprowadzeniem badania**. Celem tego rodzaju publikacji jest przeciwdziałanie występowaniu, tzw. dyskusyjnych praktyk badawczych (*questionable research practices; QRPs*), takich jak prowadzenie badań o niskiej mocy statystycznej, selektywne raportowanie analiz ukazujących pożądane wyniki, formułowanie hipotez na podstawie zgromadzonych danych i prezentowanie ich jakby zostały stworzone przed rozpoczęciem badań, itd. Jednocześnie, ze względu na to, że publikacja zarejestrowanego raportu nie jest uwarunkowana uzyskaniem wyników istotnych statystycznie, ten rodzaj publikacji przeciwdziała tendencji publikacyjnej (*publication bias*).

PROCEDURA PUBLIKACJI ZAREJESTROWANEGO RAPORTU.

Autorzy przesyłają manuskrypt, który zawiera jedynie *wprowadzenie* oraz opis *metody*, w tym planowane analizy (i ewentualnie wyniki badań pilotażowych). Taki dokument poddawany jest ocenie redaktorów i recenzentów. W pierwszym etapie recenzji oceniana jest ważność pytań badawczych oraz to, czy planowane badanie jest w stanie dostarczyć na nie odpowiedzi. W przypadku ocen pozytywnych **manuskrypt zostaje wstępnie zaakceptowany**, co oznacza, że czasopismo gwarantuje publikację, jeśli autorzy przeprowadzą badania zgodnie z zatwierdzonym protokołem. Po przeprowadzeniu badania, zebraniu danych i ich opracowaniem, autorzy ponownie przesyłają manuskrypt. Zawiera on – oprócz *wprowadzenia* i *metody* z pierwotnego zgłoszenia – także *wyniki* i *dyskusję*. Część *wyniki* może zawierać – poza wynikami analiz zarejestrowanych, także dodatkowe, niezarejestrowane analizy, oznaczone jako "Analizy eksploracyjne". W drugim etapie recenzji oceniane jest, czy badanie zostało przeprowadzone zgodnie z zatwierdzonym planem i czy wyprowadzone wnioski są uzasadnione. Jednocześnie Redakcja Przeglądu Psychologicznego zachęca autorów do udostępniania zgromadzonych danych oraz skryptów analizy danych w publicznym i ogólnodostępnym repozytorium. Zarejestrowany raport opublikowany w następstwie powyższego procesu będzie podobny do standardowego raportu z badań, ale da czytelnikom pewność, że hipotezy i główne analizy są wolne od dyskusyjnych praktyk badawczych (*QRPs*).

WYTYCZNE DLA RECENZENTÓW

Proces recenzji rejestrowanych raportów podzielony jest na dwa etapy. W pierwszym etapie recenzenci oceniają propozycje badań przed zebraniem danych. W drugim etapie recenzenci rozpatrują pełne badanie, w tym wyniki i ich interpretację.

W pierwszym etapie manuskrypt zawiera jedynie *wprowadzenie*, opis *metody* (w tym proponowane analizy) i – ewentualnie - dane pilotażowe. Rozpatrując artykuły w pierwszym etapie recenzji, recenzenci są proszeni o ocenę:

1. Znaczenia pytań badawczych.
2. Logiki, uzasadnienia i wiarygodności proponowanych hipotez.
3. Rzetelności i wykonalność metodologii oraz procesu analizy danych (w tym, w stosownych przypadkach, analiza mocy statystycznej).
4. Jasności i szczegółowości opisu metodologicznego, wystarczającego do dokładnego odtworzenia proponowanych procedur eksperymentalnych i procesu analizy.

Manuskrypt zaakceptowany w pierwszym etapie otrzymuje status „wstępnej akceptacji”. Status ten oznacza, że artykuł zostanie opublikowany jeśli zaplanowane badania zostaną przeprowadzone zgodnie z opisem a zgromadzone wyniki zostaną adekwatnie zinterpretowane.

W drugim etapie, po przeprowadzeniu badania autorzy uzupełnią manuskrypt, w tym część *wyniki i dyskusja*. Na tym etapie manuskrypty jest już podobny do standardowego raportu z badań. Jest on przesyłany do recenzentów. Na tym etapie ich zadaniem sprawdzenie:

1. Czy *wprowadzenie* oraz hipotezy i ich uzasadnienie są takie same, jak w zgłoszeniu zatwierdzonym w pierwszym etapie?
2. Czy autorzy dokładnie przestrzegali zarejestrowanych procedur eksperymentalnych?
3. Czy wszelkie dodane przez autorów niezarejestrowane analizy *post hoc* są odpowiednio wyodrębnione w tekście i uzasadnione?
4. Czy zgromadzone dane uzasadniają sformułowane wnioski?